

**Stanowisko Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia 23 lutego 2022 r.**

w sprawie poselskiego projektu ustawy o przekazaniu na rzecz Węgier kodeksu z dawnej biblioteki króla Macieja Korwina, znajdującego się w zbiorach Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu.

My niżej podpisani, poproszeni o wsparcie przez samorządowców z Torunia, apelujemy o wycofanie projektu ustawy, który pozwoli na przymusowe przejęcie, przekazanie i wywiezienie z Polski tzw. „Kodeksu Korwina” - bezcennego renesansowego manuskryptu zawierającego poemat opisujący słynną bibliotekę Macieja Korwina, króla Węgier (Bibliotheca Corviniana), z iluminacjami autorstwa Attavante degli Attavanti (Gabriello di Vante) - świetnego renesansowego miniaturzysty florenckiego zatrudnionego na dworze węgierskim.

Ten cenny artefakt – Epistola de laudibus augustae bibliothecae atque libri quatuor versibus scripti eodem argumento ad serenissimum Mathiam Corvinum Panoniae regem” wpisany jest na Światową Listę Programu UNESCO „Pamięć Świata”, a w Toruniu przechowywany jest już od XVI wieku. Obecnie znajduje się w kolekcji Książnicy Kopernikańskiej.

Naszym zdaniem proponowany przez postów Prawa i Sprawiedliwości projekt ustawy podważa zaufanie obywateli do państwa oraz naraża na szwank dziedzictwo kulturowe całej Rzeczypospolitej Polskiej. Jesteśmy przekonani, iż utrwalanie dobrosąsiedzkich stosunków między państwami, co stanowi jeden z argumentów przemawiających za przymusowym przekazaniem cennego zabytku, może odbywać się w inny sposób niekoniecznie w formie grabieży usankcjonowanej w majestacie prawa.

Ponadto, pragniemy zwrócić uwagę na fakt, iż projekt ustawy rodzi niebezpieczny precedens prawny, który może mieć bardzo negatywne konsekwencje dla wszystkich wspólnot samorządowych. Polegać on ma między innymi na tym, iż w chwili przyjęcia ustawy, cenny zabytek przejdzie na własność Skarbu Państwa z mocy samego prawa. Powyższe działanie jest niebezpieczne, nie tylko ze względu na to, że na mocy tej ustawy zezwolimy na legitymizację jednostronnego przejmowania przez Skarb Państwa drogocennych dóbr kultury z zasobów podmiotów publicznych, w celu samowolnego i nieograniczonego dysponowania nimi, bez możliwości zaskarżenia takowej decyzji do właściwych organów nadzorczych oraz bez poszanowania praw własności.

To również legitymizacja przedmiotowego, a nie podmiotowego traktowania obecnych właścicieli cennego manuskryptu, którzy wyrażają kategorię i głośny sprzeciw wobec tego krzywdzącego projektu.

To tak, jakby nagle spróbowano odebrać nam jeden z najcenniejszych zabytków znajdujących się w Zespole Pałacowo-Parkowym w Ostromecku, będący chlubą wszystkich bydgoszczanek i bydgoszczan. Mowa tutaj o fortepianie skrzydłowym firmy Krall&Seidler, który był własnością Zygmunta Noskowskiego – znanego polskiego kompozytora, dyrygenta i pedagoga. Pod opieką mistrza wzrastali m.in. Karol Szymanowski i Mieczysław Karłowicz, wybitni polscy kompozytorzy. Sam instrument pochodzi z około 1890 roku i został podarowany Zygmuntowi Noskowskiemu z okazji 25-lecia działalności kompozytorskiej.

Jako Rada Miasta Bydgoszczy apelujemy o pozostawienie manuskryptu w Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu. Sprzeciwiamy się także projektowi tej krzywdzącej ustawy, sygnowanej przez parlamentarzystów Prawa i Sprawiedliwości i apelujemy o jego całkowite odrzucenie.

Mieszkańcy Torunia od kilkuset lat udowadniają, że potrafią odpowiednio dbać o jeden z najcenniejszych światowych rękopisów oraz dzielić się jego pięknem. Dlatego powinien on pozostać w Polsce, gdyż stanowi cenny element polskiego dziedzictwa kulturowego.

Przewodnicząca Rady Miasta Bydgoszczy

Monika Matowska